KURJER WARSZAWSKI

D. 20. Lipca.
WTOREK.
ROK 1830.

№ 192.

WSPOMNIENIA.
Zgon Sebes: Lubomirskiego Kaszt: Wojnickiego 1613.

JW. Hr. Stanisław *Potocki* Jenerał-Adjut: Woiewoda, wyiechał do wód zagranicznych.

Pan W. *Tugendhold* (brat tutejszego) Cenzor ksiąg i pism hebr: przy Uniwersy: Wileńskim, znany z wiadomości filologicznych i realnych, odda wkrótce pod prassę w Wilnie oryginalne swoie dziełko niemieckie p. t. *der Mensch ein Ebenbild Gottes, eine Apologie in Gespräcken*, w którem, sposobem dyalogicznym, zbiia bluznierskie zarzuty, iakoby w Biblji star: testa: nie było wzmianki o nieśmiertelności duszy i t. p. do czego, iak sam w prospekcie powiada, powodowany został przedmową brata swego, do przekładu *Fedona*. Można prenumerować na wspomnione dziełko w Księgarniach Gliksberga, Brzeziny, Gałęzowskiego i Ciechanowskiego, gdzie prospekta są złożone. Przy zapisaniu się, połowa składa się ceny t. i. zł. 2, a drugie zł. 2 będą zapłacone przy odebraniu exemplarza. Za pewność, wspomnione Księgarnie zaręczaią. Tenże Autor obiecuie wydać nieco później kilka gotowych tłumaczeń swoich, a mianowicie z języka Polskiego wierszem niemiec: *Myszejs Krasickiego*, a z języka greckiego: prozą hebrajską *Cebesa* (ucznia Sokratesa) *Tablicę*, czyli rozprawy o urodzeniu, życiu i śmierci człowieka.

Doniesionem było kilkakroć o Kasprze *Hauzerze*, którego w *Norymberdze* znaleziono; był on do lat kilkunastu chowany samotnie prawie iak dziki człowiek. Tysiączne były domysły o iego urodzeniu, o przyczynie takiego wychowania, lecz nic ieszcze pewnego nie wyśledzono. Teraz ogłoszono ciekawe odkrycie. Jeden z uczonych Officerów przedsiewziął za pomocą różnych języków, dochodzić, w iakim kraiu urodził się ten nieszczęśliwy, wymawiał przeto wyrazy w różnych językach, które atoli niezwracały uwagi *Hauzera*, lecz kilka słów *węgierskich* zastanowiły go, a na słowo *basem teremtete* zatrwożył się, co zdaie się przekonywać że w młodości musiał być otoczony osobami lub osobą mówiącą po węgiersku; także i słowa *Polskie* „Matka, Ojciec" iakby go rozczuliły! Spodziewaią się przyiaciele tego interesuiącego człowieka, że tym sposobem nakoniec taiemnica będzie wyiawioną.

Dla obszerności Tomów Romansu *Willibalda Alexis* p. t. *Walladmor*, stanowiącego 5. 6. i 7 tomy Bibljoteki Romansów, wychodzącej z Drukarni Stereotypowej, tom V. tejże Bibljoteki, dziś wyjść niemógł, lecz wyjdzie d. 25 b. m. Następny tom 6. wyjdzie niezawodnie d. 10 Sierpnia, nadal zaś każdy tom co 10 dni wychodzić będzie. Prenumerata po złp. 1 gr. 15 za każdy tom przyjmuie się we wszystkich Księgarniach w Warszawie, tudzież w Kantorze Drukarni Stereotypowej przy ulicy Królews: w pałacu Dembowskich. W Siedlcach prenumerować można u *Białostockiego*, w Lublinie u *Sztrejbla*.

Jagody rozmaite a szczególniej *Poziomki* tego lata bardzo obficie zrodziły, mnóstwo Wieśniaczek przynosiły ie do stolicy. W iednym z Ogrodów tutejszych znajdowała się *Truskawka* tak duża iak dwuzłotówka. Właściciel

ofiarował ią w zeszły wtorek swej narzeczonej, w dniu iej imienin.

(*Art: nade:*) W onegdajszym Kurjerze zacny Lubownik sceny Ojczystej doniosł, że w *Kaliszu* od lat 22 nie znajdowało się towarzystwo Aktorów Teatru Narodo: Warsz: Przypomnieć iednak może, że w r. 1823 i 4 znaczna część Artystów tego Teatru służyła szanownej Publiczności Kaliskiej, między nimi znajdowali się znakomici talentami *Bogusławski*, *Ledóchowska*, *Kurpińska*, *Żuczkowska*, *Kudlicz*, *Szymanowski*, *Werowski* i wówczas poczynaiący *Piasecki*. L.

JPanna *Konstans* Artystka Dramatyczna tutejszego Teatru Francuzkiego, wyiechała do *Paryża*, poiutrze wyieżdżaią tamże JPP. *Filis*, *Herwe*, *i Potje*; wrócą do Warszawy w miesiącu Wrześniu, z nowemi Aktorami, na miejsce tych, którzy iuż nazawsze opuszczaią tutejszą stolicę.

W Księgarni Zawadzkiego i Węckiego są nowe dzieła do sprzedania: Poezje Jana Onoszki, dzieło pozgonne zł. 1.— Upominek dla dzieci Litewskich z 15 kolorowanemi rycinami 3 Tomiki Wilno zł. 7. — Wybór wyiątków ze znakomitszych Autorów Polskich wierszem i prozą dla użytku i zabawy czytaiących ułożony, Wilno zł. 3 gr. 10.

Nów dziś o godzinie 1, min: 38 po północy.— Rano ciepła stop: 15. Wczoraj w połu: 21.

Z Petersburga d. 20 *Czerwca.*

N. PAN łaskawie przyiąwszy złożone sobie przez J. C. M. Cesarzewicza, W. Xięcia KONSTANTEGO, dzieła matematyczne, wydane przez Antonie: *Wyrwicza*, Radcę dworu Professora zwyczajnego w Uniwer: Wileńskim i opis historyczny sposobu uczenia Głuchoniemych przez Pannę Alexan: *Wolffgang*, córkę Professora tegoż Uniwer: raczył udarować *Wyrwicza* Pierścieniem brylantowym, a Pannę *Wolffgang* brylantowym formuarem. — Liczba *Żydów*, zamieszkałych w Guberni Wołyńskiej, w porównaniu nie tylko z Podolską, lecz i z innemi Gubernjami, w których żydzi mieszkaią, iest naywiększa, pierwsza bowiem liczy mieszkańców tego wyznania z różnych klas podatkowych 94,098 a Podolska 59,882.

Dnia 20 Maia iako w dzień urodzin Xiężnej Jejmości ŁOWICKIEJ, w Stambule dawał Margrabia *Ribopjer* dla obecnych ziomków swoich, wielką ucztę, na której się także i Hrabia *Orłow* znajdował. Wieczorem palono ognie kunsztowne w ogrodzie Posła Rossyjskiego, a chóry muzyczne wykonywały piękne symfonje. Wszystkie tarasy były oświecone, a na iednym z nich postrzegać się dawał kościół ze stósownym do uroczystości transparentem. Obecni w *Buiukdere* członkowie ciała dyplom: zaproszeni byli na wieczór do pałacu Margr: *Ribopjera*. Naczelnik znajduiącej się w zatoce w *Buiukdere* fregaty, *Xiężna Łowicka*, dał nazaiutrz dla Mar: *Ribopjera* i Hrabiego *Orłowa* świetny obiad. W poselskim hotelu Rossyjskim w *Buiukdere* zajmowano się przygotowaniami do festynu, który 7 Lipca miał dać Poseł Rossyjski w dzień urodzin CESARZA Jmci; buduią tam umyślnie na to nową salę balową. W Pera założone będą niezadługo fundamenta na hotel Rossyjski.

Okropna burza zniszczyła w wielu gminach państwa Bawarskiego, pola, ogrody i t. p. — W *Tulonie* przyspieszaią wyprawę okrętów rezerwowych które wkrótce wypłynąć maią z żywnością i wojskiem do *Afryki*.— Dnia 3 b. m. w *Algierze* (przed poddaniem się) odbyto posiedzenie Dywanu na którem uradzono iednomyślnie iż cała okolica stolicy ma być do ostatniego broniona, nim nieprzyia-

ciel przystąpi do szturmu. Chociaż miasto Algier iuż iest w mocy Francuzów, lecz mogą ieszcze nastąpić krwawe walki, gdyż Muzułmanie spieszą z głębi tego kraiu, a Deiowie *Tunetański i Trypolitański* wysyłaią swe woyska na pomoc Deiowi *Algieru*. Francuzi lękaią się aby niezabrakło żywności, gdyż Muzułmanie wszystko niszczą. Wszystkich Chrześcjan będących w Algierze (przed poddaniem się) zamknięto w ich mieszkaniach, i zagrożono męczarniami ieśli się niezachowaią spokojnie.—W mieście *Sidi Feruch* utworzono główny Szpital dla wojska francuz: — Z *Malty* doszła wiadomość do *Włoch*, że Admirał angielski *Malkolm* iest w pogotowiu wypłynąć z znaczną częścią swoiej flotty, na otwarte morze.— Z *Stambułu* ma wkrótce wypłynąć 15 okrętów woiennych Tureckich należycie uzbroionych, których przeznaczenie dotąd niewiadome.— Teraźniejszy Król Angielski prowadzi nader umiarkowane życie. Wstaie o godzinie 6 rano, pracuie w swoiem biórze, i posila się skromnem śniadaniem, po którem wraca do pracy lub przyjmuie podane mu prośby o wsparcie. Na obiad iada zwykle iedną potrawe składaiącą się z mięsiwa gotowanego lub pieczonego, przyczym piie tylko pół butelki wina *Xeres* zwanego. Jeżeli Król w ciągu całego dnia nie ma ważnego zatrudnienia, natenczas rozmawia z rozmaitemi osobami i wcześnie udaie się do spoczynku bez wieczerzy. Miewa często ciśnienie w piersiach, iednak przy tak skromnem życiu nic nie przeszkodzi mu doczekać podeszłego wieku. Jest lubownikiem muzyki, iak wszyscy Xiążęta Jego rodziny; dawniej często odwiedzał teatr; czytał wszystkich autorów wzorowych. — Wielki Wezyr nie może upokorzyć Albańczyków, chciał postępować z nimi łagodnie, lecz gardzą iego odezwami, coraz bardziej pomnażaią swoie szeregi, z tego powodu rząd Turecki przewiduie że spokojność w *Bośni* zostanie przerwaną. — W *Stambule* wyszło kilka firmanów Sułtana, które zapewniaią mieszkańcom Greckim wysp *Samos* i *Kandji* wszelkie swobody. — W Kantonie *Newszatelskim* nagła burza połączona z grzmotem i gradem niedawno zrządziła niezmierne szkody. W dolinie *Ruz* padał tak gęsty grad, że ani iednego domu zostawił bez uszkodzenia, zniszczył cały zbiór zboża na tamecznych polach.— D. 24 z. m. miało poledz w czasie bitwy z Algierczykami 600 Francuzów. Beduini są przy swoiem okrucieństwie i odwadze, bardzo zabobonni; z tego powodu lękali się wojska Francuz: że z pewnością utrzymywano iż im dopomaga czarodziejstwo w czasie wojny, np. moc i skutek kongrewskich rac maią za rzecz nadnaturalną, również mniemaią że perspektywy są talizmany przez które patrząc, przejrzeć można na wylot każdą górę i dostrzedz działania ukrytego za niemi nieprzyjaciela i t. p.— Niepotwierdza się wiadomość że Koronacja Króla Angielskiego odbędzie się w Październiku r. b. — Jedna z gazet francuzkich doniosła że iedno z Mocarstw Europej: oświadczyło iż niedozwoli aby nowy wybór władcy *Grecji* padł na Xcia wyznaiącego religją *Katolicką*. — W kraiu *Wandyemen* (należącym do Anglji) tak wiele iest lubowników muzyki w tym czasie, że nauczyciel grania na fortepjanie może mieć dochodu 15,000 złp. chociaż ma tylko mierny talent. — W *Paryżu* zbieraią składki, i daią widowiska dla Wdów po żołnierzach poległych w *Algierze*.— W iednem z miasteczek *Piiemonckich* znajduie się nieszczęśliwy Ojciec; miał 4 Synów, z których 1szy umarł gdy go szulery bardzo bili przy kartach, 2gi iuż trzeci raz iest uwięziony za kradzież, 3ci zastrzelił się z miłości, a 4ty, bardzo dobry

i pracowity, spadłszy ze schodów złamał rękę i nogę!

Lasy we Francji. — Na powierzchni całego Królestwa wynoszącej 53,702,800 hekrów, iest lasów prawie zupełnie 7 miljonów. Z tych lasów należy do rządu 1,135,000 hekrów, które rocznie czynią 26 miljonów franków. Koszta administracji wynoszą 4 miljony franków; czysty dochód z lasów iest więc 22 miljony franków, czyli ieden hektar (blisko 2 morgi nowe polskie) lasu, średnio biorąc, przynosi 19 franków i kilka centymów (około 30 złp.)

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Jaszewki Adam Oby: 476 *Nowo-Senatorska*, Ostrowski Xawery Oby: 634 *Trębacka*, Cybulski Sędzia, Budziszewski Antoni Oby:, Rasocki Alexan: Oby:, Wołłowicz Stani: Oby: 500 *Podwal*, Bogusławski Anto: Oby: 551 *Długa*, Kossowski Erazm Oby:, Zdroiewski Fran· Oby: 584 *Długa* Ottocki Szymon Oby:, Niesiołowski b: Jenerał, Managetta Baronowa 585 *Długa*, Dłużewski Marcin Oby: 1064 *Królewska*, Przewuski Reient 2680 *Bednarska*.

DONIESIENIA.

JJPP. Akademicy lub Uczniowie Szkół publicznych, życzący sobie wcześnie zapewnić MIESZKANIE z wygodami do życia, na rok przyszły Szkolny, poinformują się o miejscu upoważnionem od Rządu, w Handlu Win W. Osieckiego przy ulicy Rymarskiej Nr 742.

Młodzieniec opatrzony pięknemi świadectwami posiadaiący nauki Elementarne i znaiący ięzyk Polski, Niemiecki, Francuzki, Rossyjski; chce się zaiąć dawaniem LEKCJI przez czas Ferji, lub zatrudnieniami stósownemi do swoiej znaiomości. Mieszka przy ulicy Marszałkowskiej Nr 1398 po prawej stronie trzecie drzwi.

JP. LE FORT Nauczyciel po Pensjach, uwiadamia że zmienił mieszkanie; i teraz mieszka na Nowym Swiecie Nr 1251 na 1em piętrze w antresolach.

Wczorajszą Pocztą nadszedł pierwszy Transport SLEDZI HOLEDERSKICH swieżych do Handlu Win i Korzeni Stanisława Tomczyńskiego przy ulicy Senatorskiej Nr 463.

Jankowski Piotr zagubiwszy KSIĄŻKĘ SŁUŻBOWĄ, uprasza łaskawego znalazcę o oddanie takowej do Bióra Kontrolli Służących, gdyż pomienioną książkę Urząd Municypalny M. S. Warszawy uznał za nieważną.

Są do wydzierżawienia bać natychmiast, bać też od Sgo Jana roku 1831 DWA FOLWARKI położone o mile iedną za Błoniem, a zatem półpięty mili od Warszawy, a to na lat dziewięć lub dłużej, z obowiązkiem iednakże stawiania nowych budowli podług podanego przez dziedzica planu i z potrąceniem należnego za budowle wynagrodzenia z umówionych rat dzierżawnych. Folwarki te maią wysiewu przeszło 200 korcy Oziminy, w proporcji Jarzyny, Siana około dwóchset fur, Pastwiska obszerne, tak dla Owiec iako też dla rogatego bydła dogodne. Dzierżawa ta nawet dla tych, ktorzyby ią dopiero od Sgo Jana roku 1831 wziąść chcieli, dla tego tak wcześnie się obwieszcza, iżby przyszły Dzierżawca podczas nadchodzących iesieni i zimy mógł w potrzebny do budowli zaopatrzyć się materjał. Chcący bliższych zasięgnąć wiadomości, zechce udać się po informacją do Teofila Wołowskiego Reienta Powiatu Warszawskiego mieszkaiącego w Warszawie przy ulicy Sto Jerskiej Nr 1773.

☞ Gdy REWERS na złp: 400 w r. 1819 przez J. Maçieiewskiego na rzecz Puchalskiego wystawiony, po iednozgodnym porozumieniu się zaspokoiony i prawemu Właścicielowi teraz zwrócony został, przeto trzykrotne Ostrzeżenie Kurjerem w roku zeszłym objęte, dla nienabywania tego Rewersu niniejszym odwołuie.—*Mikołaj Macieiewski.*

MYDŁO ROSSYJSKIE w dobrym gatunku, funt po 18 groszy, oraz na kamienie sprzedaie się przed Stym Krzyżem pod Nr 389 w Ruskim Sklepie.

Dnia 16 m. i r. b. zginął Pudel biały, łeb i uszy czarne, koniec mordy biały, na grzbiecie czarna łata w formie osemki, tłusty, nie młody. Ktoby o nim wiedział gdzie się znajduie i dał znać JP. Glaserowi Jubilerowi mieszkaiącemu przy ulicy Senatorskiej pod Nr 496, otrzyma prócz wdzięczności przyzwoitą nagrodę.

Dnia 19 Lipca zginęła SUCZKA biała z gatunku Szpiców, uszki długie, oczy niebieskie, do połowy ostrzyżona, sierść średniej długości. Ktoby takową znalazł niech raczy oddać pod Nr 496 przy ulicy Miodowej na drugie piętro, a oprócz wdzięczności otrzyma nagrodę.

TEATR ROZMAITOŚCI. Jutro, zapowiedziane na onegdaj, *Nierozłączeni, Dwóch Mężów* i *Doktor Damski.*